

**Περιεχόμενα του εκπαιδευτικού υλικού του
Πολύχρωμου Σχολείου
«Προχωρώντας μπροστά»
Εργαστήρια Δεξιοτήτων**

Εργαστηριακός Κύκλος : Ζω καλύτερα – Ευ Ζην
Τομέας: **iii. Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση**

Προτείνεται επίσης για τον Εργαστηριακό Κύκλο:
Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ – Κοινωνική Συναίσθηση
και Ευθύνη

Τομείς: **i. Ανθρώπινα δικαιώματα και συμπερίληψη**
iii. Αλληλοσεβασμός και διαφορετικότητα

Το παρόν υλικό προάγει τον σεβασμό στον άλλο, τη διασφάλιση της αξιοπρέπειας κάθε ατόμου, την ελευθερία από κάθε μορφής διάκριση, την ελευθερία σκέψης και έκφρασης, τη συμμετοχή και τη συνεργασία, με έμφαση στην προάσπιση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ μαθητριών/-τών, αλλά και των μαθητριών/-τών, των οποίων τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ή/και η συμπεριφορά δεν εναρμονίζονται με τα έμφυλα στερεότυπα, οι οποίες/-οι υφίστανται ομοφοβικό σχολικό εκφοβισμό και κοινωνικό αποκλεισμό που μετατρέπει τη ζωή τους σε εφιάλτη περιορίζοντας αποφασιστικά τις δυνατότητές τους για μάθηση.

Συντάχτηκε σύμφωνα με τη «Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού», τις «Κατευθυντήριες Γραμμές της Παγκόσμιας και Ευρωπαϊκής Περιφερειακής Στρατηγικής για τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» του Π.Ο.Υ., τον «Διεθνή Τεχνικό Οδηγό για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση», της UNESCO (συνδέεται με τις 5 πρώτες από τις 8 Θεματικές Ενότητες της Συμπεριληπτικής Σεξουαλικής Εκπαίδευσης (Comprehensive Sexuality Education) του Οδηγού: **1.** Διαπροσωπικές σχέσεις, **2.** Αξίες, Δικαιώματα, Πολιτισμός και Σεξουαλικότητα, **3.** Κατανόηση του φύλου, **4.** Βία και Ασφάλεια και **5.** Δεξιότητες για Υγεία και Ευζωία) και το «Πλαίσιο Αναφοράς Ικανοτήτων για Δημοκρατικό Πολιτισμό» του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Εκπαιδευτικό υλικό για την Α' Θμια εκπαίδευση

Εργαστήρια:

Εργαστήριο 1^ο: «Το πρώτο μου συμβόλαιο- Ακουμπώντας τα όνειρά μου...»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθησηΔιερεύνηση της έννοιας της ταυτότηταςΔημιουργία κανόνων συνύπαρξης	Α. Το αστέρι μου	Κόλλες Α4, μολύβια
	Β. Το σύμφωνο συνύπαρξης της τάξης	Κόλλες Α4, μολύβια, χαρτόνι
	Γ. Το σχολείο που ονειρεύομαι	Κουβάρι, μαρκαδόροι, ξυλομπογιές, χαρτί του μέτρου, ψαλίδι

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 3 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Διερεύνηση από τους/τις μαθητές/-τριες της ιδέας της δόμησης της ταυτότητας.
- Διαμόρφωση ενός κώδικα συμπεριφοράς που θα συμφωνήσουν από κοινού οι μαθητές/-τριες, ώστε να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης και αλληλοσεβασμού για να νιώθουν άνετα και να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.
- Καλλιέργεια και ανάδειξη της έννοιας της ομάδας, συνεργασία και συμμετοχή των παιδιών.

Εργαστήριο 2^ο : «Είμαστε όλες/-οι ίσες/-οι!»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση, ιδιότητα του πολίτη• Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και η ισότητα των φύλων• Εμβάθυνση και ανατροπή των αρνητικών στερεότυπων	Α. Ό,τι μας ενώνει, ό,τι μας χωρίζει	
	Β. Οι επιπτώσεις της ταμπελοποίησης	Αυτοκόλλητα χαρτάκια για σημειώσεις, στυλό, μολύβια
	Γ. Ο αγώνας για την επιτυχία	Εκτυπωμένοι «ρόλοι»
	Δ. Δικαιοσύνη, ισότητα και ανθρώπινα δικαιώματα	Χαρτόνι, μαρκαδόροι, ξυλομπογιές

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 4 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Αναγνώριση της ανάγκης για δίκαιη, ίση και με σεβασμό μεταχείριση μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο, στην κοινωνία και στο εργασιακό περιβάλλον.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διακρίσεις και τον αποκλεισμό.
- Αναζήτηση τρόπων κοινωνικής στήριξης και συμπερίληψης όλων των μαθητών/μαθητριών.
- Κατανόηση από τους μαθητές/-τριες ότι όλοι οι άνθρωποι, συνειδητά ή ασυνείδητα, κατηγοριοποιούμε ή κατηγοριοποιούμαστε, και τι επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτή η κατηγοριοποίηση.

Εργαστήριο 3ο : «Είμαι μοναδική/-ός, είμαι ο εαυτός μου!»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση• Κατανόηση των εννοιών κοινωνικό-βιολογικό φύλο και των διαφορών αυτών• Ανάδειξη της ποικιλομορφίας της φύσης• Αποδοχή της διαφορετικότητας-Συμπερίληψη	A. Κοινωνικό - βιολογικό φύλο	Κόλλες Α4, μολύβια, χαρτόνι
	B. Κοινωνικό φύλο ή βιολογικό	Εκτυπώσιμο Φυλλάδιο: Κοινωνικό-Βιολογικό φύλο, μολύβια, στυλό
	Γ. Πεταλούδα Χίμαιρα: Μη δυαδικά ζώα	Μολύβια, ξυλομπογιές, κηρομπογιές, μαρκαδόροι, κόλλες Α4 ή τα εκτυπώσιμα αντίγραφα περιγραμμάτων των πεταλούδων (βλ. πρότυπα παρακάτω), φωτογραφίες συμμετρικών πεταλούδων και πεταλούδας χίμαιρας

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 4 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Κατανόηση του τι αποτελεί βιολογικό φύλο και τι κοινωνικό φύλο και των διαφορών μεταξύ τους.
- Ανακάλυψη και ανάδειξη της σημασίας της διαφορετικότητας και της ποικιλομορφίας.
- Κατανόηση της διαφορετικότητας αλλά και της ομοιότητας με τους άλλους.

Εργαστήριο 4^ο : «Βγες από το κουτί!»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση• Αποδοχή της διαφορετικότητας• Εμβάθυνση και ανατροπή των έμφυλων στερεοτύπων	Α. Το “Κουτί” του Κοινωνικού Φύλου/ Η φυλακή του φύλου	Video: http://www.youtube.com/watch?v=YIwWS2atEmc Κόλλες Α4, μολύβια, στυλό, άδειο κουτί
	Β. Μηνύματα για τους άνδρες και τις γυναίκες μέσα από τη λογοτεχνία και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης	
	Γ. Αντιμετωπίζοντας τα αρνητικά έμφυλα στερεότυπα και τους μύθους	Κόλλες Α4, μολύβια, στυλό

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 4 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Κατανόηση των κοινωνικά δομημένων ρόλων των γυναικών και των αντρών στην κοινωνία μας και το πώς οι κοινωνικά δομημένοι ρόλοι επηρεάζουν τις επιλογές και τις ευκαιρίες που μας δίνονται.
- Σύνδεση των κοινωνικά δομημένων ρόλων των φύλων με την έμφυλη βία.
- Εξερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τα έμφυλα στερεότυπα ενισχύονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και άλλα κοινωνικά πλαίσια.
- Ανάπτυξη στρατηγικών αντιμετώπισης των αρνητικών έμφυλων στερεοτύπων.

Εργαστήριο 5^ο : «Μπαίνοντας στη θέση του άλλου»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση• Αντίσταση απέναντι στα αρνητικά στερεότυπα• Πιο κοντά στη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα• Ανατροπή του σχολικού εκφοβισμού για ΛΟΑΤΚΙ+ ζητήματα	Α. Παραδοσιακά έμφυλα στερεότυπα	ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ 1, ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ 2, μολύβια, στυλό
	Β. Θετικά πρότυπα ανεξάρτητα από το φύλο των ατόμων	
	Γ. Κατανόηση και Ενσυναίσθηση - Κάρτες σεναρίων	Σενάρια

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 4 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Κατανόηση, μέσα από τη δραστηριότητα και τη συζήτηση πως τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του κάθε ατόμου δεν προσδιορίζονται από το βιολογικό του φύλο και πώς μπορούν οι κοινωνικές κατασκευές να επηρεάσουν τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις μας.
- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διακρίσεις και τον αποκλεισμό.
- Αναζήτηση τρόπων κοινωνικής στήριξης και συμπεριληψης όλων των μαθητών/μαθητριών.

Εργαστήριο 6^ο : «Το πολύχρωμο τρένο»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση, ιδιότητα του πολίτη• Κατανόηση των εννοιών κοινωνικό-βιολογικό φύλο, ταυτότητα και έκφραση φύλου• Αποδοχή της διαφορετικότητας- Συμπερίληψη• Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα	Α. Είμαστε ίδιοι αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο - α' μέρος	Κόλλες Α4, μολύβια στυλό, μαρκαδόρους
	Β. Χιονάτομο-Κατανοώντας την Ταυτότητα Φύλου	Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τον/την εκπαιδευτικό Χιονάτομο - Φυλλάδιο για τους/τις μαθητές/-τριες Κόλλες Α4, μολύβια, μαρκαδόροι ή κηρομπογιές
	Γ. Είμαστε ίδιοι αλλά διαφορετικοί και όλοι συνεπιβάτες στο ίδιο τρένο - β' μέρος	Κόλλες Α4, μολύβια στυλό, μαρκαδόρους

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 3 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Οι μαθήτριες/-τές καλούνται να κατανοήσουν ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν συγχρόνως κοινά και διαφορετικά χαρακτηριστικά. Οι μεταξύ τους διαφορές θα πρέπει να γίνονται αποδεκτές και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό.
- Αποδοχή και σεβασμός της ετερότητας, προϋπόθεση για την αρμονική συμβίωση.

Εργαστήριο 7ο : «Η πιο μεγάλη αγκαλιά!»

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δραστηριότητες	Εκπαιδευτικό υλικό
<ul style="list-style-type: none">• Καλλιέργεια δεξιοτήτων, με έμφαση σε: συνεργασία, συμμετοχή και επικοινωνιακή ικανότητα, σεβασμός στη διαφορετικότητα, εμπιστοσύνη και αλληλοσεβασμός, ενσυναίσθηση• Γνωριμία με όλες τις μορφές οικογένειας και τη ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα.• Πιο κοντά στη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα• Αποδοχή της διαφορετικότητας- Συμπερίληψη	Α. Στη ζούγκλα	Χαρτάκια με ονόματα ζώων
	Β. Το πιο μεγάλο βιβλίο για τις Οικογένειες	Το βιβλίο: “ <i>Το πιο μεγάλο βιβλίο για τις Οικογένειες</i> ” (Πρέπει να υπάρχει στη σχολική βιβλιοθήκη)
	Γ. ΛΟΑΤΚΙ+ Συνέλευση υπερηφάνειας	Powerpoint: ΛΟΑΤΚΙ+ Υπερηφάνεια, προτζέκτορας, πίνακας

Ενδεικτικός διδακτικός χρόνος: 3 ώρες

Βασικοί στόχοι δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου:

- Κατανόηση και ανάδειξη του σπουδαίου ρόλου της οικογένειας για τη διαμόρφωση του ατόμου.
- Η οικογένεια ως "χώρος" που παρέχει ασφάλεια και προστασία στο παιδί και στα υπόλοιπα μέλη της.
- Γνωριμία με όλες τις μορφές οικογένειας.
- Αναγνώριση της ανάγκης για σεβασμό και περιφρούρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Αναγνώριση της ανάγκης για σεβασμό και περιφρούρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Ανάδειξη της έννοιας της συμπερίληψης.

Περιεχόμενα Άλλο Υποστηρικτικό Υλικό

Το **Υποστηρικτικό Υλικό** είναι μια σειρά από εργαλεία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί, είτε συνδυαστικά με τα **Εργαστήρια** που προτείνει το Πολύχρωμο Σχολείο, είτε για να δημιουργήσουν καινούργιες/-α, έτσι ώστε να εξυπηρετούν τους στόχους που θέτουν, αντλώντας ιδέες από τις **Οδηγίες – Προτάσεις για την υλοποίηση του Εκπαιδευτικού προγράμματος του Πολύχρωμου Σχολείου**.

Το **Υποστηρικτικό Υλικό** αποτελείται από:

Τίτλος
1. Οδηγίες – Προτάσεις για την υλοποίηση του Εκπαιδευτικού Υλικού του Πολύχρωμου Σχολείου
2. Παιδαγωγικό και Επιστημονικό Πλαίσιο – Μεθοδολογία
3. Βασικοί κανόνες συνύπαρξης
4. Η διεθνής σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού με απλά λόγια
5. Λεξιλόγιο για τη σεξουαλική ποικιλομορφία - Πρωτοβάθμια
6. Το φύλο και ο ερωτικός/σεξουαλικός προσανατολισμός (υλικό για PowerPoint)
7. ΛΟΑΤΚΙ+ Υπερηφάνεια – Παρουσίαση (PowerPoint) για το δημοτικό
8. ΛΟΑΤΚΙ + Εκφοβισμός - Κάρτες σεναρίων- Πρωτοβάθμια
9. Οπτικό-ακουστικό υλικό (Video)
10. Πειράγματα, εκφοβισμοί και διακρίσεις
11. Ερωτηματολόγιο προς μαθητές/ μαθήτριες
12. Ερωτηματολόγιο προς εκπαιδευτικούς
13. Προσωπικό ημερολόγιο δράσης εκπαιδευτικού
14. Προσωπικό ημερολόγιο δράσης μαθητή/-τριας

Ακολουθεί πίνακας με τα αρχεία που περιλαμβάνονται στο Οπτικό-ακουστικό υλικό.

• **Οπτικό-ακουστικό υλικό (Video):**

Τίτλος
1. Inter – LGBT / The Obstacle Course https://www.youtube.com/watch?v=HruTYoue1ns
2. Η Ράιλι μιλάει για το μάρκετινγκ – Riley On Marketing https://www.youtube.com/watch?v=74FP815_pCY
3. Τα αγόρια πρέπει να είναι αγόρια – Boys Will Be Boys https://www.youtube.com/watch?v=s6xef5iGrL4
4. Το Ζεν του πλεξίματος https://www.youtube.com/watch?v=n5k6C45XEzw

Περιεχόμενα Οδηγών

Οι **Οδηγοί** του Πολύχρωμου Σχολείου παρέχουν πρακτικές συμβουλές προς τους εκπαιδευτικούς, ώστε μέσω μιας προσέγγισης με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα, να γίνουν πιο συμπεριληπτικές/οί προς όλες τις μαθήτριες και όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως ερωτικού/σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, έκφρασης φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

Οδηγοί:

Τίτλος
1. Οδηγός για Εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
2. Εγχειρίδιο Εκπαιδευτικών για μία Συμπεριληπτική Εκπαίδευση σε ζητήματα Σεξουαλικού Προσανατολισμού, Ταυτότητας Φύλου και Χαρακτηριστικών Φύλου
3. Κατευθυντήριες Γραμμές για τη διαχείριση πρακτικών ζητημάτων που προκύπτουν στη Σχολική Ζωή σε ζητήματα Σεξουαλικού Προσανατολισμού, Έκφρασης, Ταυτότητας Φύλου και Χαρακτηριστικών Φύλου
4. Unicef – Εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος παιδιών και γονέων που βασίζονται στον σεξουαλικό προσανατολισμό ή/και την ταυτότητα φύλου
5. Ίντερσεξ – Φυλλάδιο

